

Nordiska folkhögskolan i Kungälv:

Miljødiplom gir nye ambisjoner

Vi har nå oppnådd det som kreves for å bli ”miljødiplomert” – men gir oss ikke med det! Vi har kartlagt vår miljøpåvirkning og energiforbruket går mot en reduisering. Anvendelsen av farlige kjemikalier er redusert. Det har vært en økning i innkjøp av miljømerkede produkter. Engangsmaterialer unngås og vårt forbruk av el kommer fra vindkraft. Vi er stolte av våre resultater og etterstreber hele tiden å bli bedre.

Dette forteller to begeistrede ildsjeler fra Nordiska i Kungälv, internatforstander Gunilla Knapelid og kjøkkensjef Berit Krantz, som fortsetter: – Når det gjelder maten, forsøker vi så langt det er mulig å anvende økologiske og nærproduserte produkter. I tillegg til Fairtrade-produkter som appelsiner, kaffe, te og bananer. Alt matavfall komposteres, tre vegetariske måltider legges inn som en del av ukens måltider. Det må forklares, for noen av elevene vil ha kjøtt!

I begynnelsen serverte vi den økologiske maten uten å forklare hvorfor. Det er viktig å jobbe mer med det. Vi kunne også, som et nytt skritt på veien, tenke oss å dyrke litt mer matvarer selv – for eksempel grønnsaker og frukt.

Systemet med ”miljødiplomering” kan sammenliknes med det norske miljøledelsessystemet Miljøfyrtårn. (Göteborg kommune har – i samarbeid med blant annet Stiftelsen Ekocentrum – utviklet kriterier og felles logo for ”Miljødiplomeringen” – et enkelt miljøledelsessystem som tilbys små og mellomstore virksomheter i hele Göteborg-regionen, samt en rekke andre byer.)

Det nordiske i globalt perspektiv

Skolen ligger rett ved den gamle festningen i Kungälv og startet opp i 1947, i sporet etter andre verdenskrig, ut fra en grunntanke om å være samlingsplass med sterke følelser for det nordiske. Skolen har en rekke allmenne linjer som gir gymnasiekompetanse, for eksempel

Elever studerer det biologiske kretsløpet (Foto: Nordiska folkhögskolan i Kungälv)

”Miljø, etikk og samfunn”, der miljøspørsmål settes inn i et nasjonalt, nordisk og globalt samfunnsperspektiv. Et sentralt begrep er den urettferdige ressursfordelingen i verden. Elevene studerer hva FN og andre internasjonale organisasjoner arbeider med, de tar kontakt med aktive grupper som arbeider med miljø- og samfunnsspørsmål.

Slik legges et grunnlag for å se på hva elevene selv kan gjøre i stort og smått. På kurset ”Natur og matematikk” koples natur- og miljøspørsmål med matematikk. Det diskuteres dagsaktuelle spørsmål som energiforsyning og klimaforandringer.

For å forstå det økologiske kretsløpet studerer elevene det biologiske mangfold i Västerhavet. De ”setter hoven i havet”, foretar spennende studiebesøk og treffer ulike forskere.

En annen viktig del av skolens virksomhet er de nordiske linjene, der svensk, norsk og dansk språk er likeverdige undervisningsspråk. Man kan blant annet melde seg på linjene journalistikk, film og Nord:Globe, et internasjonalt kurs med skandinavisk perspektiv på globale utfordringer som miljøspørsmål, velferd, demokrati, likestilling og rettigheter for minoriteter og selvstyrte områder i Norden.

Berit Krantz og Gunilla Knapelid (Foto: Idébanken)

Elevene får miljøansvar

Hittil har det for det meste vært driftspersonalet som har tatt hånd om de praktiske miljøtiltakene,

men nå er det også delegert ut til elever i elevhuse- ne og vi skal arbeide videre med å kople det praktiske og det pedagogiske. Det er ikke alle som har like mye miljøballast med seg hjemmefra – og det inngår tradisjonelt ikke i den ordinære skole- prosessen, avslutter Berit og Gunilla.

FNs tiår for utdanning for bærekraft

”Learning to change our world” – slik ble FNs tiår for utdanning for bærekraftig utvikling introdusert (2005 – 2014). En bærekraftig utvikling imøte- kommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov og den krever en bedre balanse mellom økologiske, sosiale og økonomiske hensyn.

Målet for tiåret er å styrke kunnskapsformidlingen, ved å sette oss i stand til å tenke nytt for å utløse bærekraftige handlinger.

Målgruppa er ikke bare skoler og utdanningsinsti- tusjoner, men samfunnet som helhet. Verdens regjeringer oppfordres til å ”fremme en offentlig bevissthet om og bred deltakelse i tiåret, blant annet gjennom samarbeid med sivilsamfunnet og andre interessenter”.

Folkeopplysningen har en viktig rolle i en nødven- dig dannelsesprosess for hele samfunnet, der man kombinerer praksis og teori med viktige vei- og verdivalg. UNESCO koordinerer internasjonalt:

www.unesco.org/en/esd

Se også www.thebalancingact.info

Oppgaver/spørsmål til diskusjon

Hva skal til for å komme i gang med liknende arbeid der du bor?

Sjekk din kommune – har de planer for det lokale bærekraftarbeidet?

Hvordan er din kommunes politikk og praksis når det gjelder involvering av sivilsamfunnet?

Mer informasjon

Gunilla Knapelid, tlf +46 30 32 06 215

gunilla.knapelid@nordiska.fhsk.se

Berit Krantz, tlf +46 73 34 65 687

berit.krantz@nordiska.fhsk.se

www.nordiske.fhsk.se

– kp jan 11